

Wiele jeszcze wyzwań przed Związkiem „SIPUR”

Z Maciejem Kubankiem, Prezesem Zarządu, Sekretarzem Generalnym Polskiego Związku Producentów i Przetwórców Izolacji Poliuretanowych PUR i PIR „SIPUR” rozmawia Krystyna Wiśniewska

Krystyna Wiśniewska: *W maju br. minęło 10 lat od rejestracji Związku „SIPUR”. Jaki był cel powołania tej organizacji i kto był głównym inicjatorem?*

Maciej Kubanek: Podstawowym celem utworzenia Związku „SIPUR” było reprezentowanie wspólnych interesów działających w Polsce firm, które produkują wyroby izolacyjne z poliuretanu, oraz firm oferujących surowce przeznaczone do wytwarzania produktów PUR i PIR stosowanych w budownictwie. Chcieliśmy, aby głos szeroko rozumianej branży poliuretanowej był spójny, profesjonalny i skuteczny.

Głównymi inicjatorami utworzenia „SIPUR” byli managerowie firmy Bayer (Covestro), Huntsman, Kingspan Insulation (EcoTherm), Polychem Systems, PCC Prodex i Recticel. W tym miejscu należy zaznaczyć, że nie była to pierwsza tego typu próba podjęta przez branżę poliuretanową. Wcześniejsze inicjatywy nie przyniosły niestety pozytywnego rezultatu. A szkoda, ponieważ organizacje o podobnym charakterze (najczęściej stowarzyszenia, a nie związki pracodawców), reprezentujące inne branże funkcjonują w Polsce od dwudziestu lat, a nawet dłużej. Część z nich skutecznie wykorzystała ten czas i wpłynęła na rynek oraz jego otoczenie.

KW: *Kto należy do Związku, jaka jest obecnie struktura członków i jak ewoluowała na przestrzeni dziesięciu lat?*

MK: Do naszego Związku należy obecnie dwadzieścia osiem firm o odmiennym charakterze, różnej skali, formie produkcji i ofercie. Są wśród nich producenci surowców do wytwarzania PUR i PIR, producenci izolacji technicznych, producenci płyt izolacyjnych oraz aplikatorzy systemów natryskowych.

„SIPUR” rozpoczął działalność z dziesięcioma firmami członkowskimi.

Od momentu powstania Związku zwiększa się systematycznie liczebność naszej organizacji i poszerza zakres produktów. Od kilku lat członkami „SIPURU” są także firmy oferujące natrysk in situ poliuretanu otwartokomórkowego. Pierwotnie zakres Związku był ograniczony do poliuretanu zamkniętokomórkowego wytwarzanego zarówno fabrycznie, jak i in situ. Jesteśmy gotowi na poszerzenie „SIPUR” o kolejne grupy produktów, które z racji sposobu funkcjonowania naszego Związku będą się cieszyć dużą autonomią. Korzystając z okazji, ponawiam serdeczne zaproszenie do wszystkich firm wytwarzających wyroby budowlane z poliuretanu, aby dołączyły do „SIPUR”.

KW: *Czy i jak zmienił się kierunek działania organizacji „SIPUR” i jakie były uwarunkowania tych zmian (od czego zależały)?*

MK: W początkowym okresie funkcjonowania Związku firmy członkowskie największą wagę przykładają do działań promocyjnych. Wynikało to przede wszystkim z braku wiedzy wśród polskich profesjonalistów z dziedziny budownictwa i konsumentów o zaletach, a często nawet o istnieniu (sic!) bogatej palety specjalistycznych wyrobów z poliuretanu przeznaczonych do izolacji cieplnej. Z tego względu duży nacisk położono w pierwszym okresie działania na udział Związku w targach i konferencjach budowlanych, a także na publikację artykułów informacyjnych w różnego rodzaju czasopismach branżowych, m.in. w miesięczniku „Materiały Budowlane”.

Z upływem czasu nasze działania zostały poszerzone o specjalistyczne prezentacje pt. „Poliuretan izoluje lepiej” dla członków Okręgowych Izb Inżynierów Budownictwa należących do Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa oraz kół Polskiego Związku Inżynierów

i Techników Budownictwa. Do tego doszły regularne wykłady dla studentów wyższych uczelni. Ponadto organizujemy konkurs na najlepsze prace dyplomowe, magisterskie i inżynierskie, dotyczące zastosowania w budownictwie izolacji cieplnej z poliuretanu. Jesteśmy aktywni w mediach tradycyjnych i elektronicznych. Mamy swoją stronę internetową, którą systematycznie aktualizujemy.

Obecnie bardzo dużą uwagę poświęcamy kwestiom legislacyjnym i standaryzacyjnym. Podejmowane na przestrzeni ostatnich lat próby formalnego ograniczenia możliwości stosowania poliuretanu i innych materiałów izolacyjnych spowodowały konieczność stałego monitorowania szerokiego spektrum działań stawiających sobie tego typu cele. Nadużywanie pozornie dobrze brzmiących haseł rodzi ryzyko ograniczenia rynku. W praktyce jest to coraz większe wyzwanie dla dużej grupy producentów, branż i reprezentujących je stowarzyszeń oraz związków. Z tych właśnie względów utrzymujemy kontakty z ministerstwami oraz ich oficjalnymi agendami odpowiedzialnymi za budownictwo, energetykę, przedsiębiorczość, chemię itp. Dużą wagę przykładamy do współpracy z najważniejszymi instytutami badawczymi działającymi w obszarze budownictwa. Utrzymujemy robocze kontakty z wieloma organizacjami reprezentującymi pokrewne branże. Wspieramy finansowo i uczestniczymy w wielu konferencjach, kongresach i warsztatach budowlanych organizowanych przez praktyków, naukowców i studentów. Ponadto jako Prezes i Sekretarz Generalny reprezentuję „SIPUR” w pięciu Komitetach Technicznych Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, a dodatkowo jeden z kolegów z firmy członkowskiej jest naszym przedstawicielem w dwóch Komitetach Technicznych PKN.

Jak widać, znacznie poszerzył się zakres działania i zmienił priorytet naszego Związku. Powodem tych modyfikacji był nie tylko fakt, iż coraz więcej osób pozytywnie i właściwie kojarzy poliuretan (z czego się bardzo cieszymy), ale przede wszystkim to, że niektóre podmioty z otoczenia zewnętrznego coraz bardziej próbują oddziaływać na rynek budowlany przez propozycje wprowadzenia różnego rodzaju formalnych ograniczeń i zakazów. To smutna konkluzja, będąca w moim odczuciu w sprzeczności z wolnym rynkiem i konkurencją, o które jeszcze nie tak dawno polskie społeczeństwo głośno się dopominało. W obszarze budownictwa, który jest przedmiotem moich rozważań, nadmierne poszerzenie czy zaostrzenie przepisów wpłynęłoby negatywnie m.in. na końcowe koszty inwestycji i ceny na rynku, a jak wiadomo daleko nam jeszcze do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych Polaków. Mam nadzieję, że do tego nie dojdzie.

KW: Jakie rodzaje wyrobów poliuretanowych są najczęściej stosowane i dlaczego?

MK: Wśród najbardziej popularnych wyrobów z poliuretanu dla budownictwa należy wymienić płyty warstwowe w okładzinach metalowych, które są w Polsce znane od ok. czterdziestu pięciu lat. Podobną budowę (rdzeń i dwie niemetalowe okładziny), ale inny charakter (element przegrody budowlanej, a nie gotowy fragment ściany lub dachu), odmienny sposób montażu itp. mają płyty izolacyjne PUR i PIR stosowane w naszym kraju od ok. dwudziestu lat. Podobnie jak wspomniane płyty izolacyjne w okładzinach elastycznych, także inne grupy produktowe, takie jak izolacje techniczne oraz natrysk in situ zwiększają od dwóch dekad swój udział w rynku. W przypadku natrysku możemy wręcz mówić o zainteresowaniu i popycie, które przekroczyły pierwotne oczekiwania.

Podstawowym powodem coraz większego zainteresowania wyrobami PUR i PIR jest bardzo dobra izolacyjność poliuretanu (mały współczynnik przewodzenia ciepła λ). W wyniku coraz większej świadomości projektantów, wykonawców, inwestorów i użytkowników budynków zwiększa się zapotrzebowanie na efektywne materiały izolacyjne, których zastosowanie umożliwia zmniejszenie grubości przegrody. Dodatkowym czynnikiem zwiększającym sprzedaż wyrobów poliuretanowych są zapisy

w polskich przepisach budowlanych, w których sukcesywnie podnoszone są wymagania dotyczące izolacyjności cieplnej przegród. Oprócz bardzo dobrych parametrów cieplnych, wyroby poliuretanowe charakteryzują się małą masą, dosyć dużą wytrzymałością mechaniczną i odpornością na wilgoć. W tym miejscu należy zaznaczyć, że wyroby zamknięto- i otwartokomórkowe różnią się niektórymi parametrami i dlatego decyzja o zastosowaniu produktu poliuretanowego powinna zawsze uwzględniać jego podstawowe cechy i rodzaj. Podobnie wygląda sytuacja, jeśli chodzi o poliuretan PUR i PIR. Poliizocyanuran PIR to coraz powszechniej stosowana odmiana poliuretanu o zmodyfikowanej budowie i lepszych parametrach ogniowych. Gdy weźmiemy pod uwagę także bardzo szeroki zakres gęstości poliuretanu, od 7 kg/m^3 (w natryskowych systemach otwartokomórkowych) do nawet 1100 kg/m^3 (wyroby o strukturze litej, elastomerowej), to zrozumiemy konieczność każdorazowego doprecyzowania, o jakim wyrobie i rodzaju poliuretanu rozmawiamy, ponieważ od tego właśnie będą zależały jego parametry, rekomendowana aplikacja, skuteczne użytkowanie itp.

KW: Czy „SIPUR” współpracuje na szczeblu europejskim i jakie są efekty tej współpracy?

MK: Jesteśmy jedyną polską organizacją, która jest członkiem PU Europe z siedzibą w Brukseli, kontynuującej działalność założonej w 1983 r. organizacji BING i zrzesza narodowe organizacje reprezentujące branżę poliuretanową oraz największych producentów surowców do wytwarzania PUR i PIR. Oprócz „SIPUR” do PU Europe należą także stowarzyszenia branżowe z Belgii, Danii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Niemiec, Rosji, Szwecji, Wielkiej Brytanii i Włoch.

Główną korzyścią wynikającą z przynależności do PU Europe jest dostęp do wielu informacji dotyczących różnych kwestii związanych z poliuretanami. Mam tu na myśli dyskutowane, planowane, realizowane i zakończone prace Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i ich agend, a także Europejskiej Organizacji Standaryzacyjnej CEN i Międzynarodowej Organizacji Standaryzacyjnej ISO. Dzięki współpracy z kolegami i koleżankami z PU Europe mamy możliwość zapoznania się na różnym etapie (również bardzo wczesnym) z wieloma propozycjami i projektami uregulo-

wań dotyczących PUR i PIR. Bierzymy udział w opiniowaniu różnych dokumentów, które bezpośrednio lub pośrednio dotyczą poliuretanów. Bardzo ciekawe i ważne informacje docierają też do nas z komitetów technicznych CEN i ISO, w których toczą się prace dotyczące wyrobów izolacyjnych, ochrony cieplnej, bezpieczeństwa pożarowego, pokryć dachowych, akustyki, zrównoważonego budownictwa, wydzielenia niebezpiecznych substancji z wyrobów budowlanych itp.

KW: Jakie wyzwania stoją przed Związkiem w najbliższych latach?

MK: Najważniejszymi obszarami działania Związku „SIPUR”, a także moim zdaniem całej branży poliuretanowej, powinny być kwestie legislacyjne i standaryzacyjne. Formalne ograniczenie możliwości stosowania poliuretanu przez np. nieuzasadnione, nadmierne zwiększenie wymagań bezpieczeństwa pożarowego, zmianę sposobu prowadzenia niektórych badań lub klasyfikowania wyrobów itp. mogłoby zahamować rozwój tego materiału izolacyjnego.

Lista wyzwań stojących przed budownictwem, izolacjami, branżą poliuretanową i naszym Związkiem jest dość długa i obejmuje kwestie zdrowotne, środowiska naturalnego, efektywności energetycznej, zrównoważonego, prawie zeroenergetycznego budownictwa itp. Bez wątplenia bardzo ważnym zagadnieniem jest zmiana europejskich dyrektyw, np. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków EPBD (ang. *Energy Performance of Buildings Directive*), efektywności energetycznej budynków EED (ang. *Energy Efficiency Directive*) i odnawialnych zasobów energii RED (ang. *Renewable Energy Directive*). Innymi istotnymi tematami dla branży poliuretanowej są długoterminowe strategie Unii Europejskiej dotyczące redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz tworzyw sztucznych, a także przepisy REACH oraz tzw. Waste Package obejmujący kwestie chemiczne, produktowe i gospodarkę odpadami. Nie możemy oczywiście zapominać o przyszłych zmianach CPR (ang. *Construction Product Regulation*), środowiskowym śladzie wyrobu PEF (ang. *Product Environmental Footprint*) oraz gospodarce o obiegu zamkniętym (ang. *Circular Economy*).

KW: Bardzo dziękuję za rozmowę i życzę dalszego rozwoju działalności Związku SIPUR.